

OMANÄOLINE ERAHUVIKOOL

KLAVERI ÕPPEKAVA

ÜLDSÄTTED

1. Omanäoline Erahuvikooli (edaspidi: Huvikool) õppekava on dokument, mille alusel toimub lastele ja noortele huvialast täiendõpet pakkuv õppetöö huvikooli õpperühmades.
2. Õppekava on välja töötatud, arvestades iga õppeastme, õpperühma ja huvikooli võimaluste omapära.
3. Õppekava määrab kindlaks õppe-eesmärgid, õppeaja, õppeainete loendi koos ajalise kestvuse ja ainekavadega, õppeaine valiku võimalused ja tingimused ning nõuded õppeetappide ja huvikooli õpingute alustamiseks ja lõpetamiseks.
4. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

ÜLDOSA

I. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ ÜLDEESMÄRGID

1. Huvikooli eesmärgiks on laste ja noorte (edaspidi: õpilane) muusikaliste võimete avastamine ja süstemaatiline arendamine ning seeläbi ka kohaliku kultuurielu rikastamine ja paikkondlikku eripära arvestades rahvuste integratsioon. Vastavate eelduste ja soovi korral valmistatakse õpilane ette ka õpingute jätkamiseks muusika kutseõppeasutuses.

2. Huvikooli klaveri õppekava läbimisel:

- saab õpilane sõltumata kaasasündinud eeldustest muusikaga tegeleda;
- arenevad läbi eduelamuse õpilase muusikalised võimed;
- arenevad õpilase oskused emotsionaalselt muusika tunnetamiseks;

- areneb õpilase muusikalise ja loomingulise eneseväljenduse oskus;
- suureneb õpilase esinemisjulgus, arenevad oskused solistina esinemisel;
- läbi koosmusitseerimise arenevad õpilase sotsiaalsed oskused;
- areneb õpilase oskus oma õpet kavandada ja tegevust reflekteerida;
- omandab õpilane vajalikud muusikateoreetilised teadmised;
- kujunevad esmased teadmised ja oskused ergonoomikast.

3. Käesoleva õppekava täitmine võimaldab õpilasel kujuneda isiksuseks, kellel on:

- huvi ja armastus muusika ja musitseerimise vastu;
- arutlev ja loov mõtlemine;
- hästi arenenud muusikataju ja fantaasia;
- arusaam teadmiste ja pideva õppimise tähtsusest;
- avatus enesearendamisele;
- ettekujutus muusika rollist kultuuriloos.

II. ÕPPEKAVA PÕHIMÕTTED

1. Huvikool pakub huviharidust lastele ja noortele (õpilastele) eelkõige vanuses 6 kuni 17 eluaastat.

2. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse vanuselisi ja individuaalseid iseärasusi, lisaks õpilase kaasasündinud eeldusi muusikaliste võimete osas ning varasemaid muusikaõpinguid.

3. Lähtudes demokraatia põhimõtetest, kujundavad huvikooli reegleid õpilased, juhendavad pedagoogid, huvikooli juhtkond ja lapsevanemad üheskoos. Õppetöö kavandamisel peetakse silmas igaühe võimekust, kusjuures huvikooli ülesanne on suunata õpilast oma tegevust jälgima ja õppimist kavandama, analüüsima ning kujundama isikupärast väljendusstiili.

4. Huvikooli ainekavad ei dikteeri heliteoste valikut, vaid annavad suunad ja tasemenõuded oskuste arendamiseks.

5. Huvikooli õppekava tagab andekatele õpilastele head tingimused eelprofessionaalse muusikahariduse omandamiseks ning võrdsed võimalused ühest õppeaastast teise ja ühest õppeasutusest teise üleminekuks.

III. PRIORITEEDID

Huvikooli õppekava prioriteediks on:

- kõikide õpilaste arendamine;
- õpetuse terviklikkus ja integreeritus,
- loova õhkkonna kujundamine;
- koostöö lapsevanemate ja kooliväliste asutustega.

IV. PÄDEVUSED

Huvikool paneb aluse musitseerimisoskusele. Saadud haridus loob eeldused tegeleda tulevikus muusikaga kas harrastusena või professionaalsel tasemel.

ÕPIPÄDEVUSED

- õppekava võimetekohane läbimine;
- oma tegevuse kavandamine, eesmärgistamine ja hindamine;
- teadmiste ja järjepideva õppimise tähtsuse mõistmine, õppimise oskus;
- koosmuitseerimise oskus;
- motivatsioon õppida ja taasluua muusikat;
- teoreetiliste teadmiste kasutamine õppeprotsessis.

VÄÄRTUSPÄDEVUSED

- õppiija usk enesesse ja oma võimetusse;

- orienteeritus vaimsetele väärtustele;
- lugupidamine kaasinimeste ning enese ja teiste kultuuride vastu;
- enese väärtustamine rahvuskultuuri kandja ja edasiviijana;
- lähtumine üldinimlikest kõlbelistest arusaamadest, headuse ja ilu väärtustamine.

TEGEVUSPÄDEVUSED

- järjepidev õppeprotsessis osalemine koos õpetajaga, mille tulemusena saadakse baasteadmised muusikateooriast, muusikaloost ja interpretatsioonist;
- tööplaanid on koostatud õpilase individuaalsest arengust ja võimetest lähtuvalt, pidades silmas parimaid võimalikke tulemusi;
- õpilase muusikaliste võimete süstemaatiline arendamine;
- esteetiliste väärtuste, loova mõtlemise kujundamine;
- alusepanek harmooniliselt arenenud isiku kujunemiseks, pidades silmas õpilase kehalist ja vaimset arengut.

AINEPÄDEVUSED

Ainepädevused kujunevad õpilase saavutatavate õpitulemuste alusel.

V. ÕPPEPROTSESS

1. Õppeprotsessi käigus toimub:

- loomevõimete süstemaatiline arendamine;
- loominguprotsessi seaduspärasuste ja etappide tundmaõppimine;
- muusikateoste interpretatsiooni võimalustega tutvumine;
- tehniliste oskuste arendamine;
- ettevalmistus professionaalse muusikahariduse omandamiseks.

2. Õppeprotsessis pööratakse erilist tähelepanu õpilaste...

- esteetilise maitse ja loova suhtumise arendamisele;
- praktiliste oskuste (kuulmise järgi mängimine, noodist lugemine, transponeerimine, ansambelis mängimine) arendamisele;
- repertuaari mitmekesisusele (sisult, vormilt, stiililt ja faktuurilt);
- repertuaari jõukohasusele, arvestades Võgotski lähima arengutsooni põhimõtteid;
- psühholoogilisele ettevalmistamisele esinemisteks ja esinemisvõimaluste leidmisele ka väljaspool kooli;
- pillimängu oskuse saavutamisele eelduseks olevale õigele mänguasendile, liigutuste osavusele ning vabadusele, kõla- ja fraasikujundusoskusele, erinevate karakterite väljatoomise oskusele, stiili- ja vormitunnetuse tabamise oskusele.

2. Õppimise käigus analüüsib ja hindab õpilane õpitavat pidevalt ning edukus sõltub õpilase oskusest õppida. Juhendav pedagoog on õpitegevuste kavandaja ja looja ning õpihuvi innustaja.

3. Hindamine on osa huvikooli õppeprotsessist. Õpilane peab teadma, mida hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid.

4. Hindamise põhieesmärgid on:

- motiveerida õpilast sihikindlamalt õppima;
- anda õpilasele, kooli juhtkonnale, õpetajale ja lapsevanematele teavet õppimise käigust;
- määratleda õpilaste individuaalsed õpitulemused.

5. Kasutatakse nii kujundavat kui kokkuvõtvat hindamist. Kujundav hindamine toimub suulise tagasisidena õpilasele ja vastavalt kokkuleppele ka lapsevanemale. Põhiainete kokkuvõttev hindamine toimub eristavana 5-palli süsteemis, läbivate ja valikainete kokkuvõttev hindamine on mitteeristav.

Eristavad hinded:

“5” - väga hea ;

“4” - hea;

“3” - rahuldav;

“2” - puudulik;

“1” - nõrk.

Hinded “1” ja “2” on mitterahuldavad hinded.

Mitteeristavad hinnangud:

arvestatud / mittearvestatud.

Õpilase **käitumist** ja **hoolsust** hinnatakse sõnadega (eeskujulik, hea, rahuldav, mitterahuldav).

Hinde otsustab klaveriõpetaja, võttes arvesse ka teiste ainete (solfedžo jt) õpetajate arvamusi.

Kokkuvõtvad hinded on poolaasta-, aasta- ja üldhinded, mis kantakse tunnistusele. Kokkuvõtva aastahinde kujunemisel on kevadsemestri hinded kaalukamad.

6. Hindamisel on oluline:

- paindlikkus ja võimete arvestamine;
- enesehinnangu kujundamine ja innustamine;
- õiglus ja objektiivsus.

VI. ÕPPEKORRALDUS

1. Õppetöö aeg ja koolivaheajad huvikoolis järgivad Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi kehtestatud korda. Õppeaasta algab reeglina 1. septembril ja kestab 35 õppenädalat. Õppeaasta jaotub kaheks: sügis- ja kevadsemestriks.

2. Õppeaeg huvikoolis jaotub astmeti ja võib kokku kesta kuni 9 aastat.

- Eelõpe: 1-2 õppeaastat (1. eelklass ja 2. eelklass). Eelõppe ülesandeks on laste muusikaliste võimete väljaselgitamine, arendamine ja võimaluse korral nende individuaalõppega kohandamine.
- Noorem aste: 1.-4. klass. Põhiõppe noorema astme lõpetamisel antakse õpilasele noorema astme lõputunnistus. Selle saab õpilane, kes on täitnud õppekava nõuded põhiainetes ning sooritanud noorema astme eksamid põhipillis (klaver) ja solfedžos positiivsetele hinnetele.

- Vanem aste: 5.-7. klass. Põhiõppe vanema astme lõpetamisel antakse õpilasele kooli lõputunnistus. Selle saab õpilane, kes on täitnud kooli õppekava nõuded põhiõppeainetes ning sooritanud kooli lõpueksamid põhipillis (klaver) ja solfedžos positiivsetele hinnetele.
- Lisaõpe: 8. ja 9. klass. Lisaõpe on mõeldud õpilastele, kes on edukalt läbinud põhiõppe, omavad eeldusi muusikaalaseks tegevuseks ning on orienteeritud professionaalse muusikahariduse omandamisele või vajavad vanuse tõttu järjepidevat õpet kuni üleminekuni kutseharidusele.

3. Huvikoolis õpetatavad ained jaotuvad **põhi-, läbivateks** ja **valikõppeaineteks**.

Põhiõppeained on solfedžo ja klaver (põhipill), mis on kohustuslikud.

Läbivad õppeained on: laul, ansambel ja orkester, milles toimub koosmusitseerimise oskuste arendamine. Vastavalt võimalustele tehakse vokaal- või instrumentaalansambli või orkestritunde läbivalt õppeaasta jooksul.

Valikõppeained on lisapillid: kitarr, plokkflööt, kannel ja erinevad löökpillid, mida võimaldatakse õppida oma põhiaines edukatele õpilastele.

VII. KLAVERI ÕPPEKAVA ÕPPEAINETE LOETELU JA MAHT

Õppeainete loetelu ja tundide jaotus nädalas.

Õpetunni pikkuseks on õpilase võimeid arvestades 30-45minutit.

ÕPPEAINE	EELÕPE	NOOREM ASTE				VANEM ASTE		
		I	II	III	IV	V	VI	VII
<i>muusikaklass</i>								
KLAVER	1	2	2	2	2	2	2	2
SOLFEDŽO	2	2	2	2	2	2	2	2
LÄBIVAD AINED*	1	1	1	1	1	1	1	1
VALIKAINED*	1	1	1	1	1	1	1	1

* Vastavalt õpilaste soovile ja kooli võimalustele.

Selgitus: tärniga märgitud osa õppekavast ja ainete loetelust tähistab seda, mida pakutakse vastavalt õpilase soovidele ja huvikooli võimalustele.

Hindelised esinemised:

Üks kord poolaastas alates I klassist.

Tehnilised arvestused:

Üks kord poolaastas alates II klassist.

Eksamid:

- Üleminekueksam nooremast astmest vanemasse (IV klassi kevadel) põhipillil ja solfedžos.
- Lõpueksamid vanema astme lõpus (VII klassi kevadel) põhipillil ja solfedžos.

VIII. ÕPINGUTE ALUSTAMISE TINGIMUSED JA LÕPETAMISE NÕUDED

- Vastuvõtt muusikaklassidesse algab augustikuu lõpus. Vabade kohtade olemasolu korral kestab vastuvõtt läbi õppeaasta. Vastuvõtt toimub lapsevanema kirjaliku avalduse alusel.
- Muusikaklasside tunniplaani koostamisel lähtume registreerimise järjekorrast, laste vanusest ning lapsevanemate eelistustest ja soovidest. Kui õppekohad on juba täidetud, siis lisatakse õpilane ootenimekirja ja teavitatakse lapsevanemat, kui õppekoht vabaneb.
- Muusikaklassidesse on oodatud nii huvikooli kui ka teiste koolide õpilased.
- Uute õpilaste esimeseks eelduseks on soovituslik vanus 6-9 aastat.
- Õpilane viiakse üle järgmisse klassi peale ainekava vähemalt rahuldavat täitmist. Mitterahuldavate aastahinnetega õpilane jääb klassi kordama.
- Erivajadustega õpilane saab huviringis osaleda juhul, kui huvikool ja pere on õppetöö võimalikkuse kooskõlastanud.
- Õppur arvatakse õpilaste nimekirjast välja õpingute lõpetamisel, huvikooli algatusel või alaealise õpilase seadusliku esindaja avalduse alusel.
- Huvikool on kohustatud andma muusikaklassist lahkuvale õpilasele tema soovil kaasa klassitunnistuse.
- Õpilase võib huvikooli algatusel muusikaklassist välja arvata:
 - mitterahuldavate õpitulemuste tõttu;

- üldtunnustatud käitumisnormide korduval eiramisel;
 - mõjuva põhjuseta õppetööst puudumisel kahe kuu vältel;
 - õppetasu tasumata jätmisel kolme kuu vältel.
- Huvikoolist väljaarvamisel tuleb tasuda õppemaks ka muusikaklassist lahkumise kuu eest.
 - Muusikaklassi õppekava läbimist tõendab tunnistus, mis antakse õpilasele iga õppeaasta lõpus.
 - Õpingud loetakse lõppenuks, kui õpilane on läbinud õppekava.

AINEKAVAD

I. KLAVERI ERIALA PÕHIÕPPEAINE: SOLFEDŽO

EELÕPE

Eesmärgid

Tekitada lapses püsiv huvi ja muusikaarmastus. Esimesed muusikalised väljendusoskused õpitakse läbi muusikalise mängu, laulu, liikumise, kehapilli ja draamaelementide. Suurt tähelepanu pööratakse ka koordineerimisele. Rühmatunnid toimuvad kaks korda nädalas. Tundides areneb õpilase meetrumi- ja rütmitaju, helikõrguste tajumise ning muusikaline kirjaoskus läbi muusikalise-mänguliste tegevuste. Tundides pööratakse tähelepanu ka lapse loovuse arengule.

NOOREM ASTE (1.-4. klass)

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Õppe- ja kasvatustöö tulemusel...

- areneb õpilase muusikaline kuulmine;
- omandab õpilane muusikateooria algtõed (noodikiri, lihtsad helistikud, erinevad taktimõõdud, toonikataju jm);

- oskab õpilane üles kirjutada lihtsama rütmi ja meloodia;
- areneb õpilase hääle juhtimise oskus.

Õppe sisu

TEOORIA

1. Noodikirja algteadmised:

- noodijoonestik, abijooned, nootide asukohad noodijoonestikul ja abijoontel, nootide
- kirjutamise õigekiri
- viiuli- ja bassivõti
- astmete nimetused
- nootide tähtnimetused

2. Meetrum, rütm, tempo, muusikaline vorm:

- takt ja taktijoon, rõhulised ja rõhutatud taktiosad, taktidesse jaotamine, lõpujoon, eeltakt, kordusmärgid
- taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4 (ehk C), taktiviipamise skeemid
- noodivältused ja pausid, pidekaar, *legato* kaar
- tempo ja dünaamika mõiste, fermaat
- muusikalise vormi mõiste, küsimuse-vastuse vorm (periood)

3. Helistik, toonika, duur ja moll:

- toonika, duur- ja mollkolmkõla, samuti mažoori ja minoori nimetus (soovitavad tähistused väljaspool helistikku „M“ - duurkolmkõla ja „m“ - mollkolmkõla)
- heliredeli ehitus, tervetoon ja pooltoon, püsivad ja püsimatud (ebapüsivad) astmed, lahendamise mõiste, püsimatute astmete lahendamine püsivatesse astmetesse
- kuni kahe märgiga duurid, kuni ühe märgiga mollid, paralleelhelistikud, molli 2 kuju (loomulik, harmooniline)
- meloodia ja rütmi arendusvõtted (kordamine, sekvents, varieerimine)

- improvisatsioonid õpitu kinnistamiseks
- tutvumine tähtharmoniaga

4. Intervallid:

- lihtintervallid

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

Diktaatide kirjutamine:

- kuni 4-taktilised diktaadid (mängituna erinevate pillidega)
- lünkdiktaadid
- mäludiktaadid
- meetrumivabad astmediktaadid
- rütmidiktaadid

LAULMINE

Lauldakse soovituslikult igas tunnis, pöörates sealhulgas tähelepanu tervislikule hääletekitamisele, õigele hingamisele ja kehahoiule ning fraseerimisele:

- helistike laulmine
- intervallide ja kolmkõlade laulmine
- kaanonite laulmine
- astmenimedega laulmine
- noodist laulmine

VANEM ASTE (5.-7. klass)

Õppe- ja kasvatusesmärgid

Õpilane...

- jätkab muusikalise kuulmise arendamist;

- jätkab muusikateooria algtõdede omandamist;
- arendab muusikalist kirjaoskust;
- arendab hääle juhtimise oskust, hoides hääle tervist.

Õppe sisu

TEOORIA

1. Rütm ja taktimõõt:

- rütmigrupid kuueteistkümnendiknootidega
- taktimõõdud 3/8 ja 6/8, tutvustavalt ka 2/2
- triool, sünkoop, pidekaarega rütmid

2. Helistikud ja akordid, tähtharmonia, kvindiring

3. Intervallid:

- õpitud intervallide kordamine (laulmine, kirjutamine)
- suurendatud ja vähendatud intervallid
- intervallide lahendused helistikes

4. Akordid ja järgnevused:

- dominantseptakord lahendusega (võimalusel koos pööretega)
- akordide tähistused nii rooma numbritega kui tähtharmonia märkidega
- põhikolmkõlade pöörded, pöörete tähistamine tähtharmonia akordimärkidega (võimalusel kõrvalastmete kolmkõlad, diatoonilised septakordid)
- akordide analüüs muusikateoste põhjal

MUUSIKALINE KIRJAOSKUS

1. Diktaat:

- diktaadid (mälu diktaat, astmediktaat, lünk diktaat) 4-8 takti; diktaadid erinevate pillidega; diktaadid helifailide põhjal
- rütmidiktaat meloodia põhjal
- saatega meloodia kuulamine (märgitakse üles meloodia)

2. Järgnevus:

- võimalusel lühikesed neljahäälsed harmoonilised järgnevused tähistatuna nii Rooma numbrite kui akordimärkidega; järgnevused helifailide põhjal

LAULMINE

- intervallide laulmine antud noodist üles ja alla
- heliredelite laulmine (loomulik duur, harmooniline ja meloodiline moll)
- akordide laulmine (toonika kolmkõla pööretega, põhikolmkõlad, septakordid)
- võimalusel neljahäälsete harmooniliste järgnevuste laulmine
- harjutuste laulmine, kaanonite laulmine, noodist laulmine

Vanema astme eksaminõuded

Eksamil kasutatavad laadid on loomulik duur ja harmooniline moll.

Kasutatavad taktimõõdud on 2/4; 3/4 ja 4/4.

Kirjalik osa

Diktaadid

- 1) Lünk diktaat kuni 8 takti.
- 2) Rütmidiktaat kuni 8 takti meloodia põhjal. Kõlade kuulamine.
- 3) Akordide ja intervallide valikkuulamine – lihtintervallid ja duur- ning mollkolmkõla pöörded.

Ehitamine: ehitada 5 intervalli või akordi antud noodist.

Analüüs: määra antud meloodia helistik, määra meloodias märgitud akordid.

Suuline osa

- 1) Heliredeli laulmine kolme märgiga helistikes (loomulik duur, harmooniline moll), lisaks toonika kolmkõla pööretega või põhikolmkõlad ja dominant-septakord lahendusega.
- 2) Aasta jooksul õpitud harjutuse laulmine.
- 3) Rütmiarjutuse koputamine (kuni 8 takti), kasutatavad taktimõõdud 3/4, 4/4, 3/8.
- 4) Võõra harjutuse laulmine.

II. KLAVERI ERIALA PÕHIÕPPEAINE: KLAVER

Peamine on praktiliste oskuste õpetamine: transponeerimise ning ansamblis või orkestris mängimise oskuse õpetamine ja arendamine, noodist lugemise oskuse õpetamine ja kuulmise järgi instrumendi mängimise oskuse arendamine.

EELÕPE

Eelõpe algab eelklassis. Eelklass ongi vajalik selleks, et juba varases eas algaks kokkupuude muusikaga. Algõpetuses on väga tähtis lapse muusikaarmastuse hoidmine ja säilitamine. Tunnid on vaheldusrikkad: õpetaja jälgib õpilase väsimusastet ning sellest tulenevalt töö- ja puhkeaja vaheldumist. Peab säilima õpilase huvi muusika vastu. Õpetaja suunab õpilast arengule. Kogu algõpetus on vundamendiks edasistele õpingutele.

Eelõppe toimub eelduslikult 1-2 aastat (töö ja selle kestvus sõltub õpilase vanusest ja individuaalsetest eeldustest ja arengust), selle käigus:

- õpitakse erineva karakteriga lihtsamaid palasid nii kuulmise teel kui ka noodi põhjal;
- arendatakse tehnilisi oskusi;
- arendatakse ka ansambli mänguoskust (koos õpetajaga).

Eelõpe lõpeb esinemisega (2 pala)

NOOREM ASTE (1.-4. klass)

Õpitulemused

Õppe- ja kasvatustöö tulemusel õpilane:

- suudab aktiivse kaasakuulamise abil oma mängu jälgida;
- oskab õpetaja abiga mõtestada nooditeksti;
- suudab esitada muusikateost ladusas tempos;
- on omandanud pillimängu tehnilised põhioskused (*portato, legato, staccato*);
- tunneb erinevaid muusikastiile;
- oskab kasutada pedaali;
- oskab mängida mitmekesise dünaamikaga;
- suudab muusikas väljendada erinevaid karaktereid;
- on võimeline aru saama muusikateose struktuurist ning suudab seda mängides esile tuua;
- oskab noodist lugeda;
- oskab omandada lihtsamat repertuaari kuulmise järgi,
- oskab iseseisvalt planeerida tulemuslikku harjutamist.

VANEM ASTE (5.-7. klass)

Õpitulemused

Õppe- ja kasvatustöö tulemusel õpilane:

- oskab analüüsida teose ülesehitust vormilises, meloodilises, harmoonilises, rütmilises ja dünaamilises plaanis;
- valdab põhilisi mängutehnika võtteid;
- valdab erinevaid mänguviise (*portato, legato, staccato, sforzando, tenuto* jne);
- suudab tekitada kõla erinevates dünaamilistes nüanssides (*pp – ff*) ja värvivarjundites;
- suudab iseseisvalt nooditeksti ette valmistada;
- oskab analüüsida klaveripala.

Õppe sisu

I klass

Muusikapalad

- erinevate karakteritega lihtsamad palad, mille hulka kuuluvad laste- ja rahvalaulude töötlused, laulva ja tantsulise karakteriga palad, polüfoonia elementidega palad, ansamblid (koos õpetajaga);
- etüüdid või etüüdilaadsed palad tehniliste oskuste arendamiseks.

Heliredelid

Heliredelid on klaverimängu tehnika lahutamatu osa. Edukuse tagab nende regulaarne harjutamine ja õpitava repertuaari sidumine helistikega, st leida vastavas helistikus pala igale õpitavale heliredelile ja teatud tehnilisele võttele. Kokkupuude heliredelitega tuleks kõne alla juba I õ/a II poolaastal, eesmärgiks õppida tundma õpilasele võimetekohaste nõuetega kõiki helistikke kuulmise järgi. See võimaldab õpilasel orienteeruda helistike maailmas ja on abivahendiks klaviatuuri valdamisel. II poolaastal tutvuda (soovituslikult) lihtsamate helistikega: C-d/a-m; G-d/e-m

- heliredel (moll ja duur) 2 oktavit koos kätega üles-alla
- kolmkõlad 2 oktavit eraldi kätega (koos kätega)
- kromaatiline heliredel 2 oktavit koos kätega üles-alla
- akordid (3-heliline) 2 oktavit eraldi kätega

II klass

Muusikapalad

- Vähemalt 5 erineva karakteriga pala;
- vähemalt 4 etüüdi erinevatele mänguvõtetele (*portato*, *legato*, *staccato*) ja tehnilistele elementidele (kolmkõlad, akordid, jooksud, segatehnika);

- vähemalt 2 polüfooniliste elementidega pala (kaanon, imitatsioon, rahvalaulude töötused, polüfoonilise faktuuriga tantsud);
- vähemalt 2 suurvormi (sonatiin, kerged variatsioonid, rondo).

Heliredelid

Soovitavalt läbi võtta järgmised helistikud: C, G, D-duurid; a, e, d-mollid. Mängida:

- duur helistik 2 oktavit koos kätega lahku
- moll helistik 2 oktavit lahku (meloodiline otse üles-alla)
- kromaatile heliredel 2 oktavit koos kätega otse üles-alla
- kromaatile heliredel 2 oktavit koos kätega otse üles-alla
- 3-helilised akordid pedaaliga ja *staccatos* 2 oktavi koos kätega
- leida I, IV ja V astme kolmkõlad helistikus

III klass

Muusikapalad

- Vähemalt 2 polüfoonilist teost;
- vähemalt 2 suurvormi;
- 5 erineva karakteriga pala;
- 4-6 etüüdi.

Heliredelid

Soovitavalt läbi võtta järgmised helistikud: C, G, D, F, Bes - duurid; a, e, b, d, g- mollid.

Mängida:

- duur helistik 2 oktavit lahku
- moll helistik (harmoniline ja meloodiline) 2 oktavit lahku
- kromaatile heliredel 2 oktavit otse (ühest noodist lahku)
- 3-heliline lühike kolmkõla 2 oktavit koos kätega

- lühike arpedžo 2 oktavit eraldi kätega
- pikk arpedžo 2 oktavit eraldi kätega (II poolaastal koos kätega 2 oktavit otse)
- 3-helilised akordid pedaaliga ja *staccatos* koos kätega
- kadents I-IV-I; I-V-I

IV klass

Muusikapalad

- 2 polüfoonilist teost;
- 2 suurvormi;
- 5 erineva karakteriga pala;
- 4-6 etüüdi.

Heliredelid

Soovitavalt läbi võtta järgmised helistikud: C, G, D, A-duurid; a, e, b, fis-mollid. Mängida:

- duur helistik 4 oktavit otse ja lahku (tertsis üles ja alla)
- moll helistik harmooniline ja meloodiline 4 oktavit lahku
- kromaatile heliredel 4 oktavit lahku
- lühike arpedžo 4 oktavit koos kätega
- pikk arpedžo põhikujus koos kätega 4 oktavit (põhikuju lahku, pöörded üles-alla)
- 3-helilised akordid pedaaliga ja *staccatos* 4 oktavit koos kätega
- kadents I-IV-V-I

V klass

Muusikapalad

- 2 polüfoonilist pala;

- 2 suurvormi;
- 4-5 erineva karakteriga pala (neist 2 on viimistletud esinemisküpsiks);
- 4-6 etüüdi (neist 2 on viimistletud esinemisküpsiks).

Heliredelid

Soovitavalt läbi võtta C, G, D, A, E, F, Bes, Es, As-duurid; a, e, b, fis, cis, d, g, c, f-mollid.

Mängida:

- duurid 4 oktavit lahku, tertsis üles-alla
- mollid 4 oktavit lahku, tertsis üles-alla
- kromaatile heliredel 4 oktavit lahku, tertsis üles-alla
- kromaatile heliredel 4 oktavit lahku, tertsis üles-alla
- 4 -kõlalised akordid pedaaliga ja staccatos I pa eraldi kätega, II pa koos kätega
- pikk arpedzo pööretega lahku
- pikk V/7 põhikuju üles-alla
- pikk >VII/7 põhikuju üles-alla
- kadents I-IV-K6/4 -V-I kõikides meloodilistes seisudes

VI klass

Muusikapalad

- 2 polüfoonilist teost;
- 2 suurvormi;
- 4-5 erineva karakteriga pala (neist 2 on viimistletud esinemisküpsiks);
- 4-6 etüüdi (neist 2 on viimistletud esinemisküpsiks).

Heliredelid

Kõik dieside ja bemollidega helistikud. Mängida:

- duurid oktavis, tertsis, deetsimis lahku; sekstis üles-alla
- mollid oktavis, tertsis, deetsimis lahku; sekstis üles-alla
- kromaatileine oktavis, tertsis, deetsimis lahku; sekstis üles -alla
- lühike arpedžo
- murtud arpedžo (I p/a eraldi) koos kätega
- pikk arpedžo pööretega lahku
- V/7 ja >VII/7 lühike arpedžo
- V/7 ja >VII/7 pikk arpedžo põhikuju lahku, pöörded üles-alla
- 4-helilised akordid pedaaliga ja *staccatos* koos kätega
- V/7 ja >VII/7 akordid pedaaliga ja *staccatos* koos kätega
- kadents I-IV-K 6/4 -V/7- I kõigis meloodilistes seisudes

VII klass

Muusikapalad

- 2 polüfoonilist teost;
- 2 suurvormi;
- 4-5 erineva karakteriga pala (neist 2 on viimistletud esinemisküpseks);
- 4-6 etüüdi (neist 2 on viimistletud esinemisküpseks).

Heliredelid

Kõik dieeside ja bemollidega helistikud. Mängida:

- duurid oktavis, tertsis, deetsimis lahku; sekstis üles-alla
- mollid oktavis, tertsis, deetsimis lahku; sekstis üles-alla
- kromaatileine oktavis, tertsis, deetsimis lahku; sekstis üles-alla
- lühike arpedžo

- murtud arpedžo (I p/a eraldi) koos kätega
- pikk arpedžo pööretega lahku
- V/7 ja >VII/7 lühike arpedžo
- V/7 ja >VII/7 pikk arpedžo põhikuju lahku, pöörded üles-alla
- 4-helilised akordid pedaaliga ja *staccatos* koos kätega
- V/7 ja >VII/7 akordid pedaaliga ja *staccatos* koos kätega
- kadents I-IV-K 6/4 -V/7- I kõigis meloodilistes seisudes

III. KLAVERI ERIALA LÄBIVAD ÕPPEAINED

LAUL

Õiged hääle tekitamise võtted ja hingamistehnika ning häälehoiu võtted. Lähtub õpilaste eripärasest. Arvestab õpilaste väga laia vanuseskaalaga, samuti iga õpilase hääleorganite ja ninaneelu individuaalsusega, hääle õrnuse ja muutuvusega. Pöörab suurt tähelepanu ka üldisele kehalisele seisundile.

ANSAMBEL VÕI ORKESTER

Ansamblimäng on koosmängu vorm, mis on hea vaheldus individuaalõppele ja milles õpilane õpib partneriga arvestama ja teist partiid kuulama. See on hea võimalus avalikuks esinemiseks ka tagasihoidlikumate eeldustega lastele. Ansamblimängu repertuaari valikul tuleb silmas pidada põhiaine (klaver) repertuaari selliselt, et ansamblimängu repertuaar on õpilasel lihtsam kui põhiaine repertuaar.

IV. VALIKÕPPEAINED ehk lisapill

PLOKKFLÖÖT

Õige kehahoid ja käte asetus pillil, sõrmede ja keele koostöö. Õige tugevusega tooni tekitamine ja selle säilitamine pala kestel. Instrumendi häälestamine, fraseerimine, enesekuulamise ja ansamblimängus kaasmängija kuulamise oskus.

KITARR

Õige mänguasendi õpetamine ja juurutamine. *Apoyando* ja *tirando* (heli tekitamise õpetus) kasutamine.

KANNEL

Pillimänguoskusega säilitatakse Eesti rahvamuusikat. Suurt tähelepanu pööratakse ergonoomikale. Oluline osa on ka kuulmise järgi mängimisel.

LÖÖKPILLID

Arendab liikumiskoordinatsiooni. Pööratakse suurt tähelepanu ergonoomilistele võtetele ja ansamblimängu oskusele.